1893 - 1963
70-ЛІТ ВИДАННЯ І СЛУЖБИ СВОЄМУ НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: "SVOBODA", 81-83 GRAND ST. JERSEY CITY 3, N. J. HEnderson 4-0237, HEnderson 4-0807, УНСоюз: HEnderson 5-8740. Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125, УНСоюз: BArcly 7-6337

РІК LXX. Ч. 130. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 12-го ЛИПНЯ 1963 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 12, 1963 No. 130. VOL. LXX.

ПРЕЗИДЕНТ СВОЄЮ ІНТЕРВЕНЦІЄЮ ВІДВЕРНУВ СТРАЙК НА ЗАЛІЗНИЦЯХ

ВЛАСНИКИ ЗАЛІЗНИЦЬ І ЗАЛІЗНИЧНИКИ ПОГОДИЛИСЯ ВІДКЛАСТИ СТРАЙК ДО 29-го ЛИПНЯ; МОЖЛИВА Є ІНТЕРВЕНЦІЯ КОНҐРЕСУ

Вашинґтон. — 10-го липня президентові Кеннеді вдалося не допустити до загального страйку залізничників, який мав початися по півночі з середи на четвер. 8 годин перед вибухом страйку Президент міг повідомити стурбоване громадянство, що страйк не почнеться, і що він відложений аж до 29-го липня, якщо до того часу не вдасться вирішити справу спору між 5-ма спілками залізничників, що об'єднують 200 000 робітників та власниками майже всіх залізничих компаній в цій країні. Президент повідомив, що він просив 6-членну комісію з Дорадчого Комітету в справах праці і промислу, щоб вона з'ясувала факти і проблеми спору, що є між залізничниками і залізничними компаніями, та щоб представила становища обидвох сторін. Це все має статися до 22-го липня. Того дня Президент має предложити проєкт закону в цій справі, якщо не буде вона розв'язана до того часу. Конґрес матиме один тиждень часу на те, щоб вирішити цю справу, яка від чотирьох років турбує все громадянство, яке не радо почуло б вістку про страйк на залізницях. Залізничі компанії дістали дозвіл від Найвищого Суду ЗДА на те, що вони, згідно із законом, можуть ввести новий реґулямін праці, який дозволив би звільнити коло 40 000 злишніх робітників. Залізниці вирішили були ввести цей новий реґулямін праці з днем 11-го липня, на що робітники відповіли б негайним страйком. Виконна частина уряду не може діяти в цій справі, бо її заходи вже вичерпані, тому цю важливу проблему може вирішити тільки законодатна частина уряду, це значить Конґрес. Президент запропонував був, щоб суддя Найвищого Суду Артур Ґолдберґ був арбітром в цій справі але залізничники відкинули цей проєкт, бо вони в засаді є проти посередництва, рішення якого обов'язувало б обидві сторони. Президент просив власників залізниць, щоб вони не вводили нового реґуляміну до 29-го липня. Коли залізничі компанії погодилися на цю пропозицію, тоді відпала причина до страйку. Шестичленна Комісія складається із секретаря праці Вілларда Вірца, секретаря торгівлі Лютера Годжеса, голови АФП-КІО Джорджа Міні, голови Братства Залізничих Урядовців, голови Сталевої Компанії Інленд — Джозефа Л. Блока і президента залізничої компанії Норфолк енд Вестенд Стюарта Т. Сондерса. Сподіваються, що ця Комісія рекомендуватиме третейський суд, рішення якого було б обов'язкове для обидвох спірних сторін. Гадають, що тільки таким способом можна буде розв'язати цю дразливу справу, яка зайшла в сліпий кут, бо робітничі спілки не годяться на те, щоб масово звільняти їхніх членів із праці, а власники залізниць нарікають, що вони мають дефіцити, бо коло $600 000 000 річно видають на платні для тих робітників (палячів), які колись були потрібні, і які тепер є злишні при моторах дізля.

Конґрес, спізнений в праці, змушений буде працювати аж до грудня

Вашинґтон. — 8-го липня Конґрес почав працю після перерви у зв'язку з днем 4-го липня, і конґресові провідники думають над тим, що досі майже всі важливіші законопроєкти не є ухвалені, і тому Конґрес мусітиме працювати довше, як це звичайно буває. Дехто думає, що праця Конґресу потриває до Дня Праці (2-го вересня), інші кажуть, що до Дня Подяки (28-го листопада), а провідник демократів в Палаті Репрезентантів конґресмен Карл Алберт з Оклагоми каже, що треба буде працювати аж до грудня, це значить аж до кінця цього року. Конґресові провідники хотіли б приспішити темп праці, щоб цим способом швидше вичерпати програму праці. Найбільше клопоту справляє урядовий законопроєкт про охорону громадянських прав, бо проти нього в Сенаті можуть вести обструкцію, виголошуючи довгі промови та припиняючи працю в цілому Конґресі. Статистика стверджує, що Сенат в перших 6-ох місяцях засідав 452 години в 85-ох днях, а Палата працювала 278 годин і 28 мінут (у 80-ох днях). 11,358 сторінок Конґресового Рекорду задруковані промовами членів Конґресу. Конґрес ухвалив 55 законопроєктів, але з них є тільки два важніші — про збільшення висоти федерльної заборгованости та про продовження закону про обов'язкову військову службу. Комісії вже вирішили 106 проєктів, але сотки законопроєктів ще не є вирішені в комісіях. Палати мають вирішувати найважливіші урядові проєкти: податки і охорона громадянських прав.

В АМЕРИЦІ

● **З Бостону, Пассачусетс,** повідомляють, що Папа Павло VI відмовився дати дозвіл кардиналові Ричардові Кушинґові з Бостону залишити своє становище та виїхати як священик місіонар до Південної Америки. Сам кардинал сказав про те таке: „Святіший Отець, не дає мені дозволу виїхати на постійно до Південної Америки, але існує можливість, що зможу виїхати туди на короткий час в місійній справі". Кардинал Кушинґ сказав, що візита Президента в Папи була успішна.

● **Президент** секти Свідки Єгови Натан Г. Кнорр, промовляючи на конвенції в спортовому стадіоні дружини „Єнкі" в Ню Йорку, твердить, що тепер „світ є так само неморальний, як був перед потопом".

● **Сенатор республіканець** із Ню Йорку Джекоб К. Джевітс, який підтримує губернатора Нелсона А. Рокефеллера як кандидата на президента в 1964 році, заявив, що коли б республіканським кандидатом був сенатор Беррі Ґолдвотер, то загрожений був би перевибір сенаторів республіканців Кеннета Б. Кітінґа в Ню Йорку і Гю Скота в Пенсилвенії, бо ліберальні виборці не хотіли б голосувати на консервативного Ґолдвотера.

● **Сенатор республіканець** із Вермонту Джордж Ейкен сказав, що масова демонстрація неґрів у Вашинґтоні може спричинити те, що Конґрес не зможе ухвалити закону про охорону громадянських прав. „Коли 300 000 демонстрантів сядуть на площі перед Конґресом, щоб настрашити членів Конґресу, то Конґрес не буде діяти під страхом", — казав сенатор Ейкен. І підсекретар торгівлі Френклін Д. Рузвелт сказав, що демонстрація не поможе ухваленню цього закону.

● **Секретар рільництва ЗДА Орвілл Л. Фріман** відбуває тепер подорож по Совєтському Союзі, щоб вивчити совєтські методи боротьби із рослинними пошестями й евентуального використання для їх поборювання деяких комах. Крім того Фріман хоче ознайомитися із сучасним станом совєтських сільсько - господарських наук, рільничою продукцією та цілою совєтською сільсько - господарською системою.

ПРЕЗИДЕНТ КЕННЕДІ ПРОГОЛОСИВ ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

Вашинґтон. — Минулої неділі, 7-го липня, президент Джан Ф. Кеннеді, виконуючи постанову і рекомендацію Конґресу, проголосив третій тиждень липня як Тиждень Поневолених Націй, закликаючи американський нарід „відзначити цей Тиждень відповідними церемоніями та активностями і закликаючи його знову виявити свою відданість справедливим аспіраціям усіх народів до національної незалежности і людських вольностей. Проклямацію разом з Президентом підписав і державний секретар Дін Раск. Ця проклямація Президента в дослівному українському перекладі звучить:

ПРОКЛЯМАЦІЯ

Конґрес уповноважив та просив Президента З'єдинених Держав Америки видати Проклямацію, признаючи третій тиждень липня в 1959-му році як Тиждень Поневолених Націй і видавати подібні проклямації кожного року аж до такого часу, як усі поневолені нації світу здобудуть волю і незалежність; і

Тому, що справа людських прав і гідности залишається універсальною аспірацією; і

Тому, що справедливість вимагає елементарного права на вільний вибір; і

Тому, що ця нація визнає зобов'язуючий принцип національного самовизначення і людської волі;

Отже тому я, Джан Ф. Кеннеді, Президент З'єдинених Держав Америки, оцим призначаю тиждень, що починається 14-го липня 1963 як ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ.

Я запрошую нарід З'єдинених Держав Америки відзначити цей Тиждень відповідними церемоніями та активностями і закликаю його знову виявити свою відданість справедливим аспіраціям усіх народів до національної незалежности і людських вольностей.

В доказ цього я оцим кладу свій підпис та кажу приложити Печать З'єдинених Держав Америки.

Дано в місті Вашинґтоні цього 7-го дня липня Року Божого 1963-го і Року Незалежности З'єдинених Держав Америки 188-го. Підписано: Джан Ф. Кеннеді. Потверджено: Дін Раск, державний секретар".

Після видання цієї проклямації, голова Крайового Комітету Поневолених Націй, проф. Лев Добрянський, переслав президентові Кеннеді окремого листа з подякою, пишучи: „Я не маю слів, щоб подякувати Вам за Вашу позитивну відповідь на наші заклики впродовж минулих двох місяців з проханням про швидке проголошення Проклямації. Ця проклямація, в порівнянні з попередніми, має виїмкову вартість в двох відношеннях: 1) вчасним проголошенням вона заохочує американців в цілій країні надати цьому п'ятому з черги відзначуванні Тижня Поневолених Націй спеціяльного значення і 2) вона підкреслює „справедливі аспірації всіх народів до національної незалежности та людських вольностей", що відноситься до поневолених не - російських народів СССР, таких як Вірменія, Грузія, Україна, Туркестан та інші, як і до народів Центральної Европи й Азії..."

У Вашинґтоні відкривають кампанію за найменування сен. Ґолдвотера

Вашинґтон. — В столиці 6.000 прихильників сенатора з Арізони Беррі Ґолдвотра на своїх зборах ентузіястично започаткували кампанію за те, щоб в найближчому часі республіканці найменували на свого кандидата на президента арізонського сенатора. Збори скликала окрема комісія найменування Ґолдвотера. На зборах були в більшості молоді люди, які вставали і оваційно вітали майбутнього кандидата, якого навіть не було на залі, — коли тільки хтось згадав Ґолдвотера. Збори висловлювали при різних нагодах своє невдоволення з демократичного уряду під проводом президента Кеннеді. На зборах не було сенатора Ґолдвотера, який, покищо, займає вичікуюче становище до кандидатури на президента. Але на зборах був губернатор Арізони Поль Феннін, який твердив, що арізонський сенатор має всі дані на те, щоб бути президентом цілої країни.

На космічну програму призначає Палатна Комісія $5,223,119,400

Вашинґтон. — Палатна Наукова і Аеронавтична Комісія закінчила працю над бюджетом Астронавтичної і Космічної Адміністрації, призначивши на її працю дол. 5,223,119,000. Уряд домагається для космічних дослідів суми дол. 5,712,000,000. Таким чином зменшила витрати Космічної Адміністрації на дол. 488,880,600, хоч Адміністрація заявляє, що вона не зможе з успіхом працювати, коли її бюджет зменшать на більше, як на дол. 400 мільйонів. Палата має вирішити цю справу в найближчому тижні, сподіваються, що вона прийме без змін рекомендації Наукової Астронавтичної Комісії. Уряд сподівається, що Сенат приверне деякі скреслення Палати. Але в колах Конґресу переважає думка, що цього року і Сенат має охоту зменшити запропоновані урядом витрати на космічну програму. Численні фахівці гадають, що не треба витрачати великі суми на лет до Місяця, який має престижове, а не дійсне значення, для цієї країни, яка змагається в космічній програмі з СССР.

Між арґентинськими електорами ведеться кампанія за вибір президента

Буенос Айрес. — Недільні вибори вибрали членів Конґресу та 476 електорів, які 31-го липня ц. р. мають вибрати президента. Жадна партія не здобула більшости електорів, тому ведеться кампанія за те, які партії мали б творити новий уряд та вибрати нового президента. Представник партії Людових радикалів д-р Артуро Іллія дістав найбільше число електорів — 169, але йому бракує 70 голосів, щоб стати президентом. Найлегша комбінація була б така, щоб з людовими радикалами йшла партія Безкомпромісових радикалів, яка здобула 109 електорів. Але ці обидві партії виникли в 1957-му році з розбиття однієї Радикальної партії, і тому нелегке було б їх об'єднання, а по-друге Безкомпромісові радикали складаються з різних груп, і не можна знати, чи всі електори цієї партії голосували б на того, на кого рекомендував би їм провід. Всі електори належать аж до 22-ох партій. 10 партій — це малі провінційні групи, які мають своїх електорів і членів конґресу тому, що в Арґентині є дуже демократична пропорційна виборча система, яка помагає навіть малим групам вибрати своїх представників. Колишній диктатор Хуан Д. Перон, відмовився зайняти становище до того, що його прихильники програли вибори в дні 7-го липня цього року.

Королівські відвідини в Лондоні відбуваються далі в супроводі демонстрацій

Британська королева Єлисавета II (друга зліва, в білому) вітається з грецькою королевою Фредерикою і (з правого боку) грецький король Павло цілує руку княжни Марґарити. За ними стоять рядом (від ліва) — фельдмаршал Александер, прем'єр Мекміллен, лорд Гюм, Генрі Брук і лор Пул.

Лондон. — Після вівтіркових демонстрацій грецьких лівих еміґрантів проти відвідин грецької королівської пари у Великій Британії, які закінчилися бійкою між демонстрантами і поліцією, дальші демонстрації, що відбулися в середу 10-го липня, мали вже спокійніший характер. Короля Павла і його дружину Фредерику під час їхнього переїзду з Бюкінґгемського палацу до Ґілдголлу, і потім під час прийняття для представників грецької колонії в готелі Клерідж зустрічала мовчазна юрба, без окликів і транспарентів. В одному тільки місці до королівського авта пробувала прорватися Бетті Амбатієльос, дружина грецького комуніста, що перебуває в грецькій тюрмі уже 16 років. Свистом і криками зустріли грецькі еміґранти королівську пару увечері під час її прибуття до Олвидж Театру. Грецький король Павло, виступаючи під час прийняття влаштованого на його честь в Ґілдголлі, заявив, що ворожі супроти нього демонстрації були ділом „безвідповідальних елементів" для зірвання дружніх відносин між Грецією і Великою Британією. Грецький прем'єр Піпінеліс, що супроводить короля в його відвідинах у Великій Британії, погодився прийняти Бетті Амбатієльос і розглянути справу звільнення її чоловіка з тюрми.

Л. Шолленберґер найменований на директора „Радіо Свобода"

Ню Йорк. — Говленд Г. Сарджент, президент Американського Комітету Визволення, повідомив про заанґажування Люїса В. Шолленберґера на керівника „Радіо Свобода", що його вдержує цей Комітет у Німеччині для допомоги еміґрантам з поодиноких підсовєтських країн в їхніх змаганнях до волі і незалежности їхніх народів. Це Радіо, як відомо, має також окремий український відділ, керівник якого, ред. М. Добрянський, перебував недавно на коротких відвідинах у ЗДА. Новонайменований керівник „Радіо Свобода" Л. В. Шолленберґер перебере свої нові обов'язки 15-го липня ц. р. Досі він був керівником відділу „спеціяльних подій" у Вашинґтоні для Американської Радіової Компанії (АБС), був довший час президентом Американської Асоціяції Радіових і Телевізійних Кореспондентів і тепер є віце-президентом Ради Управи Крайового Пресового Клюбу. Має багато відзначень за виїмкові досягнення в своїй ділянці праці та великий досвід. Він приходить на місце Ричарда Бертрандіяса, який в червні цього року зрезиґнував, прийнявши пост дорадника в розвитку закордонних радіових і телевізійних пересиланнях в місті Ню Йорку. „Радіо Свобода", почесними головами якого є колишні президенти Г. Гувер, Гаррі Труман і Двайт Айзенгавер, відзначає в цьому році своє 10-річчя.

Дир. Володимир Дорошенко почесним доктором філософії УВУ

Філядельфія. — В місяці січні 1963 року Професорська Колеґія Українського Вільного Університету в Мюнхені надала титул почесного доктора філософії одному з найстарших сьогодні українських вчених літературознавців та Шевченкознавців — дир. Володимирові Дорошенкові, що проживає в Філядельфії. Святочна промоція мала відбутися в квітні ц.р. та недуга Володимира Дорошенка перекреслила ці пляни. У зв'язку з тим, Делеґатура УВУ в ЗДА передала диплом 22-го червня ц.р. Управі Осередка Праці НТШ в Філядельфії та просила доручити його директорові Вол. Дорошенкові, що тепер перебуває в одній з лікарень в Філядельфії. Дня 30-го червня Управа Осередка Праці НТШ в Філядельфії, якої членом від початку його заснування є Володимир Дорошенко, після свого засідання-зустрічі з теперішнім ген. секретарем НТШ проф. д-ром Євгеном Вертипорохом, відвідала хворого дир. Володимира Дорошенка і вручила йому пересланий диплом почесного доктора Українського Вільного Університету.

Аґенти ФБІ свідчать, як працівник фльоти викрадав секретні документи

Ню Йорк. — Два аґенти Федерального Бюра Інвестиґацій зізнавали у Федеральному Суді перед жюрі про те, як 34-річний йовмен фльоти Нелсон С. Драммонд 28-го вересня 1962-го року викрадав секретні документи з архівів фльоти. Аґент Томас Селлек сховався був за шафою з книжками і бачив, як Драммонд прибув до бюра, відкрив ключем замкнену шафу з таємними документами, які знайдено при ньому кілька годин пізніше, коли його заарештовано в товаристві двох совєтських аґентів в Ларчмонті. Згідно із зізнаннями свідків ту саму чинність Драммонда занотувала також і телевізійна камера, якою керував інакший аґент ФБІ Артур К. Давд. Цей аґент слідкував за Драммондом, як він їхав до Ню Йорку.

ДЕРЖАВИ СПІЛЬНОГО РИНКУ ПОГОДИЛИСЯ НА ТІСНІШИЙ ЗВ'ЯЗОК З ВЕЛИКОЮ БРИТАНІЄЮ

Бонн. — Представники шести европейських держав Спільного Ринку погодилися тимчасово на випрацьовану у висліді спільних розмов формулу щодо відбування постійних консультацій між ними і Великою Британією, що її внаслідок французького вето виключено від участи в Европейській Економічній Спільноті і в діяльності Европейського Спільного Ринку. Згідно зі заявою міністра закордонних справ Західньої Німеччини Ґергарда Шредера, проголошеною під час його виїзду до Брюсселі, остаточна децизія в цій справі й устійнення відповідного договору відбудеться на засіданні ради міністрів Европейського Спільного Ринку, що саме тепер відбувається в столиці Бельгії. Тісніший зв'язок з Великою Британією і постійні консультації з нею в різних політичних й економічних справах мали б відбуватися на форумі Західньоевропейської Унії, в склад якої входять і представники держав — учасники Спільного Ринку і представники Великої Британії. Із цим були б поширені компетенції Західньоевропейської Унії, головним завданням якої була досі координація усіх оборонних заходів Західньої Европи. На засіданні ради міністрів держав Спільного Ринку у Брюсселі буде поставлена формальна пропозиція, щоб рада Західньоевропейської Унії, в склад якої входять представники Великої Британії, Франції, Західньої Німеччини, Італії, Бельгії, Голляндії і Люксембурґу, відбувала часті і реґулярні зустрічі для обміну інформаціями й опініями, особливо в справі торговельної політики. Метою таких зустрічей і консультацій мало б бути вдержування гармонії у торговельних взаєминах в рамцях европейських торговельних бльоків. Усі члени держав Спільного Ринку, покищо тільки без Франції, погодилися на те, щоб призначити своїх постійних представників до ради Західньоевропейської Унії, осідком якої мала б бути головна кватира Европейської Економічної Спільноти у Брюсселі. Цей компромісовий плян про встановлення ближчих взаємин між державами Спільного Ринку і Великою Британією був випрацьований на підставі західньонімецьких пропозицій, переданих на розгляд членів Спільного Ринку ще в травні цього року. Початково Західня Німеччина пропонувала, щоб дозволити Великій Британії заснувати перманентну місію в головній кватирі Спільного Ринку, яка мала б право брати участь в реґулярних консультаціях його представників, але проти цього заперечила Франція, заявляючи, що це було б фактичним признанням членства Великої Британії у Спільному Ринку. Згідно з останніми повідомленнями з Парижу, також уже і французький уряд погодився в засаді на те, щоб форумом для спільних зустрічей і консультацій між державами Спільного Ринку і Великою Британією була Західньоевропейська Унія.

Совєтсько-китайські переговори відбуваються далі в супроводі взаємних обвинувачень

Москва. — Після одноденної перерви переговори між представниками центральних комітетів комуністичних партій Совєтського Союзу і Китаю в справі полагоди існуючих між ними „розбіжностей" відновилися знову в середу 10 липня ц.р. і темою їх, згідно з одержаними приватно інформаціями, були й далі взаємні обвинувачення в намаганні зірвати ці переговори з допомогою „безвідповідальних виступів". Китайська делеґація атакувала проголошену в совєтській пресі заяву, що спричинюване комуністичним Китаєм погіршування взаємин між обома комуністичними країнами може мати дуже „небезпечні консеквенції", а комунокитайці відкидали рішуче ці обвинувачення, як „цілком безпідставні" й обвинувачували совєтську сторону в намаганні приховувати правду перед громадянами Совєтського Союзу і в розгортанні ворожої для комуністичного Китаю кампанії з допомогою зібрань і резолюцій союзних партій і різних партійних комітетів у Совєтському Союзі. Совєтська преса й далі не подає ніяких інформацій про хід совєтсько-китайських переговорів.

З Польщі втік літаком на Захід польський летун з жінкою і дітьми

Берлін. — На летовищі Темпельгоф, яке розташоване серед американської зони Західнього Берліну, приземлився в середу 10 липня ц. р. із своїм одномоторовим вишкільним літаком польський військовий летун Ришард Обач. Він прибув до Західнього Берліну із Польщі, перелітаючи через цілу Східню Німеччину на висоті щонайвище 150 стіп, не раз майже понад самими вершками дерев, і тому його перелету не могли вистежити ні польські ні совєтські радарові стації. Вибрав волю Обач разом із своєю дружиною Марісю і двома синами 5-літнім Кржиштофом і 9-літнім Лешком. Приземлившися на темпельгофському летовищі, Обач підбіг до діючого американського команданта летовища полковника Ґрейдера з радісними окликами: „Я вже тут!", „Я вже тут!" Водночас із цим Обач просив про право азилю для нього і його родини. Вилетів Обач своїм літаком із польського військового летовища в місцевості Надарице, яких 80 миль на північ від Познаня, нібито на прогульку.

У СВІТІ

● **Кореспондент лондонського часопису „Дейлі Телеґраф"** опублікував у цьому щоденнику ревеляції, що єгипетські збройні сили стосують для поборювання спротиву лояльного для короля Ємену населення трійливий газ. Кореспондент названого часопису подав, що в єменській місцевості Аль Кавма згинуло від затруєння цим газом сім осіб і що 25 затроєних вмирає у важких муках. Ревеляції „Дейлі Телеґрафу" викликали широкий відгомін у світі.

● **Папа Павло VI** виявив, що найбільшою турботою його попередника Івана XXIII в останніх днях перед його смертю було майбутнє Католицької Церкви в Південній Америці. Ситуації цієї Церкви Папа Іван XXIII присвячував завжди дуже багато уваги. Говорив про це Папа Павло VI на зібранні Понтіфікальної Комісії для справ Латинської Америки, що відбулося в 5-ту річницю її заснування.

● **В наладі тубільців із Судану** на територію північнозахідньої Кенії згинуло 20 мешканців поселення Туркана і 11 було поранених. Напасники забрали з собою одну жінку і троє дітей.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.5;0 three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mony orders виставляти на: "Svoboda"

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Нова подорож до Москви

В середу, 10-го липня вранці, виїхав до Москви в характері спеціяльного уповноваженого президента Кеннеді колишній нюйоркський губернатор і тепер державний підсекретар для політичних справ, Аверел Гарриман. Головна мета його поїздки і місії — переговори у справі припинення пробних атомових експлозій. Конференція в цій справі має початися в понеділок, 15-го липня. Проте, місія Аверела Гарримана на цьому не закінчується. Вже наперед передбачається, що при цій нагоді він матиме нагоду „поговорити" також у справі Ляосу, з якою він безпосередньо знайомий, або і в справі далекойдучого договору про ненапад, про можливість якого натякається вже публічно у зв'язку з переговорами про припинення пробних атомових експлозій.

Навряд чи до такої місії президент Кеннеді міг би призначити більш кваліфікованого післанця, як ним є Аверел Гарриман. Інтересні міркування на цю тему подає відомий співробітник „Ню Йорк Таймс'у" С. Л. Солцберґер у кореспонденції з Парижу, на друкованій в згаданому часописі з 10-го липня цього року. Він пригадує, що Гарриман був одним з головних дорадників та післанців трьох демократичних президентів: Рузвелта, Трумана і тепер президента Кеннеді і завжди добивався цих позицій від самого, можна б сказати, „дна" в урядовій драбині. Він же був під час війни американським амбасадором у Москві, він був на конференції в Ялті і він, без сумніву, належить до найкраще познайомлених із совєтськими справами і большевицькими викрутасами.

Цікаві також погляди Гарримана на те, що можна б назвати проблемою Совєтського Союзу. Солцберґер твердить, що Гарриман, замість нарікати на існування такої агресивної рабовласницької потуги, як Совєтський Союз, вважає її радше за корисну у тому відношенні, що це не дає Америці розлінивітись в самозадоволенні, бо треба змагатись. Як дипломат, Гариман уже виявив найкращі прикмети: він видержливий, стійкий і терпеливий. Вигляди на те, що його теперішня місія до Москви може промостити йому шлях до наступника Діна Раска на пості державного секретаря надають цій його місії окремої закраски.

Переговори Гарримана в Москві відбуваються у виїмкових умовинах, з уваги на явний розкол в комуністичному таборі, між СССР і червоним Китаєм. В американській пресі вже зверталось увагу, щоб з цього роздору не робити собі завеликих надій та не перебільшувати його значення, пригадуючи, як то в минулому Сталін потрапив договоритись і порозумітись з Гітлером для „угроблення" Заходу та стверджуючи, що ця спільна мета завжди поєднає навіть найбільш розсварених комуністів. Але, маючи це в пам'яті, було б також немудрим не пробувати використати нагоду та бодай тимчасово статати тим третім, що може скоростати там, де два б'ються.

Такі і подібні міркування і надії супроводжають поїздку Аверела Гарримана в новій місії до Москви. Але це в більшості „надії проти сподівань", бо сьогодні вже не тільки вироблені і досвідчені політики й дипломати, але й широкий загал громадянства здає собі справу, що не мир і не „співіснування", але „угроблення" Західнього Світу є кінцевою ціллю совєтської дипломатії так само, як і закросної на найширшу скалю совєтської підривної акції. Не було б нічого дивного, якби і теперішня сварка між Москвою і Пейпінгом виявилася колись тільки ще одною хитрістю. А втім, вона й тепер ведеться не на тлі, чи „угроблювати" Захід, а тільки в питанні, як „краще" і швидше це вчинити.

Ганебне 45-річчя

Московська експозитура на Україні, що найменовує себе територіяльною назвою „Комуністична партія України" і діяльність якої обмежується до ролі територіяльного відділення Комуністичної партії Совєтського Союзу, збирається відзначувати цього року „славне сорокп'ятиріччя" свого заснування.

Абстрагуючи від того, що вже в самих своїх початках ця партія не мала ніякого самостійного значення ані національного характеру і що була вона створена московськими большевиками поза Україною в Москві на так званім з'їзді большевицьких організацій України в днях 5-12-го липня 1918-го року з елементів, що нічого спільного з українством не мали, ця заснована під назвою „Комуністична партія (більшовиків) України" і нібито незалежна партія і формально й фактично була й залишається й досі „складовою і невід'ємною частиною Російської Комуністичної Партії (більшовиків)", що її тепер перейменовано на Комуністичну партію Совєтського Союзу.

В статтях, друкованих в совєтській пресі з приводу цього 45-річчя підкреслюється сьогодні без упину, що створення КП(б)У мало „винятково важливе значення в історичній долі українського народу", що ця партія „добилась великих перемог у дальшому зміцненні Української ССР", що „благотворні результати" її роботи „позначилися на всьому житті українського народу". Прославляючи в такий спосіб „славу й велич" оцього 45-річчя, автори друкованих тепер статтей промовчують дуже скрупулятно усі справжні рекорди, що ними позначилася історія цієї московської агентури в історії України й українського народу, особливо ж те, як ганебно, по-яничарському провідники й діячі цієї партії вислуговувалися Москві, як слухняно і навипередки допомагали московським большевикам матір - Україну катувати, організуючи великий голод 1933-го року, масові масакри й чистки доби „постищевщини", „єжовщини", „хрущовщини".

Ще ганебніше виглядає прославлювання „благотворних результатів" московської опіки над Комуністичною партією України з погляду її ж власної історії. Виписуючи дитирамби про „славні сторінки" історії КПУ, згадуючи нібито „з глибокою шаною" та „любовно" усіх „славних" діячів, що брали участь в її творенні, розвитку і діяльності таких, як В. Затонський, Е. Квірінг, С. Косіор, Гр. Петровський, В. Чубар, П. Постишев, М. Скрипник, О. Шліхтер, Й. Якір, сучасні „радянські" історики і публіцисти навіть з українськими прізвищами „забувають" згадати таку „подробицю", як те, що всі ті діячі були поголовно знищені і репресовані комуністичним таки режимом. Водночас ті історики прославляють „велетенську" ролю й заслуги Нікіти Хрущова для України й КПУ, забуваючи знову ж такий „дрібний факт", як те, що закріпившися з ласки Стареднього ЦК, обраного на XIII-му з'їзді КП КП(б)У на Україні в 1938-му році. Хрущов вичистив доручену йому партію так ґрунтовно, що із 166 членів і кандидатів попереднього ЦК, обраного на XX-му з'їзді КП (б)У в 1937-му році, до нового, вже хрущовського ЦК КП(б)У, обраного на XIV з'їзді КП(б)У в червні 1938-го року увійшли тільки — три особи . . .

Такими фактами і такими подіями й цифрами записана вся 45-річна історія Комуністичної партії України і наявних в цій історії ганебних сторінок зрадництва і яничарства у відношенні до українського народу не знівечить, не перекреслить ніяка сила в світі. На суд людей і народів та партія, її діячі й історики будуть поставлені неминуче і майбутні покоління проклянуть і день, коли така партія постала і всю страхітливу добу, в якійв вона існувала і діяла.

Ярослав Курдидик

АТОМОВЕ ОЗБРОЄННЯ НАТО

Поїздка президента Кеннеді закінчена і, понад усякі сумніви, це одна із найбільш тріюмфальних поїздок, яку мав будь - котрий з дотеперішніх президентв ЗДА. Та не так то беззастережно і велично розцінює цю поїздку американська, а тимпаче европейська преса. Особливо дуже терпкі завваги появилися у французькій пресі, яка у зв'язку із запевненням президента Кеннеді про рішучу оборону Европи перед нападом Москви, просто і запитує: „Як слід повірити у запевнення американського президента, що ЗДАмерики, щоб то не стало, будуть обороняти Европу, яка віддалена від ЗДА на 4 000 миль, коли вони не всилі зліквідувати московського причілку на Кубі з націленими ракетами на їхню столицю, і з якого Кастро розкладає в них же під самим порогом цілу Південну Америку? Як можна повірити, що ЗДА розідеруть большевицькі щелепи, які задавлюють чим раз сильніше цілу Европу, а з нею і решту світу, коли вони не протиставляться цьому тискові, а навпаки, — поступаються перед ним і найшлися на межі безрадности, а тим, що відважуються відповісти силою, дораджують — не комплікувати добросусідського політичного співжиття" . . .

Очевидно, що поїздка президента зактуалізувала таки на добре евентуальну оборону Европи, а в зв'язку з цим, відходиться найбільше місця головному чинникові тієї оборони — атомовому озброєнні НАТО, бо його вважається за одиноку конкретну та реальну надію, що зможе протиставитися московському походові. І хоч у зв'язку з відвідинами президента Кеннеді кожний із членів НАТО уживає у пресі приблизно тих самих арґументів для окреслення основної бази та ідеї оборони, кожний з них видвигає на свій лад та підносить характер окремих принципів самої оборони.

Це факт, що ЗДА мають достаточно сили, щоб виграти війну з кожним своїм противником і тому в Европі не можуть зрозуміти останніх вісток, чому ЗДА так побиваються за тим, щоб добитися нуклеарного роззброєння та висовують застереження, чи ЗДА в таких обставинах погодяться на поширення „нуклеарної мережі", яку вони колись самі видвигнули, як одиноку запоруку для миру. Французька військова преса видвигає закид, що у зв'язку із роззброєневими крутійствами Москви, буде дуже прикро, коли ЗДА дадуться впіймати на цей раз на гачок і таким чином всі ті обіцянки про „центрифуґальний розподіл" нуклеарної зброї поміж членів НАТО, вони захочуть обмежити, або і зовсім припинити, щоби піти на зустріч новому підлабузнюванню Хрущова, який висунув черговий міраж роззброєння і пакту про ненапад.

Ще на довго до приїзду Президента до Европи Англія почала наполягати, щоби ЗДА „вирівняли та зрівноважили" цей проміжок, що постав був через відкликання ракет — „Скайболт". Як вияв доброї волі, Англія погодилася була навіть відступити деякі найкращі типи своїх атомовозів для виключного користування НАТО, із застереженням, щоби ЗДА доставили їм чимскоріше ракети „Поляріс", що ними вони зможуть озброїти свої підводні човни і не стояти, як про це писав „Обсервер" — „на межі безрадности в національній обороні та залишатися залежним від доброї волі нашого великого й доброго сусіда" . . .

Не менше цікаві завваження висуває німецька преса, яка із захопленням переповідає відвідини президента Кеннеді в Німеччині, а головно його побут в Західньому Берліні. Але в парі з тим пригадують теж нещодавну заяву Президента про те, що Америка „ніколи не воювала з Росією, жила з нею завжди в мирі і злагоді, отже чому тоді ці дві великі держави мали б ворогувати поміж собою?" Далі пригадується американські тенденції до коекзистенції з Москвою, що в опінії Німеччини перечеркує всякі надії на будь-яке об'єднання Німеччини в майбутньому.

Вже давніше писала німецька „Зольдатен Цайтунг", що НАТО, не зважаючи на всі зусилля, не змогло і не зможе здобутися на повних і модерно озброєних 30 дивізій, з розгашуванням їх так, щоб вони могли оборонити центральний европейський фронт проти евентуального наступу Москви. „Ми свідомі того, — писала „З. Ц." — що на випадок зудару з Москвою, нам доведеться перебрати на себе ввесь тягар европейської оборони. Очевидно, ми не можемо робити цього голіруч і тому домагаємося від ЗДА не тільки самих палких запевнень про оборону Европи, але і відведення атомової зброї, в першу чергу тим членам НАТО, що творять собою стрижінь цієї оборони".

Франція не противиться атомовому озброєнню НАТО, але водночас не хоче приймати в ньому повної і беззастережної участи. Франція дозволяє озброїти два крила своїх супер-бомбовиків американськими атомними головками і відступити їх під виключне розпорядження НАТО, але водночас застерігає собі право незалежно від того користуватися своїми власними засобами атомової зброї, яку вона приспішено розбудовує. Своєю наполегливістю Франція добилася ще одного: Ще минулого року всі бомбовики, що були на терені членів НАТО і були спроможні перевозити атомові бомби, були підчинені головній команді т. з. „САК" (Стратеджік Ейр Коменд) в Африці і могли діяти тільки на його виключне доручення. Тепер всі атомовози підчинені Воздушному Головно-Командуванню НАТО і про їхнє включення в бойову дію, як теж і про дію „Поляріс" на цілому північно - атлантійському обширі рішає головнокомандувач НАТО генерал Лемніцер. Те саме відноситься і до воєнної фльоти, яка на випадок потреби буде діяти в засягу европейського головнокомандування.

Цікаві є теж повідомлення, що з уваги на Францію, яку важко втягнути на повну співпрацю з НАТО, бо генерал де Голь все ще не зрікся свого пляну — „власної оборони Европи", та з уваги на факт, що в Італії ліві впливи почали несподівано прибирати на силі і ця держава настільки заабсорбована своєю внутрішньою політикою, що на її повновартісне партнерство годі покищо розраховувати — почав висуватися і діяти новий плян, так званого „Натовського тріюмвірату" — ЗДА, Англії і Німеччини. В Америці не скривають того, що одинокі певні і надійні чинники в европейській обороні це на сучасний момент тільки цей „тріюмвірат", який мусить і може щось вдіяти. Але водночас із цим „тріюмвіратом" висувають такі застереження: 1) Чи Німеччина дасть себе відірвати від союзу з Францією, який був подуманий ген. де Голем якраз для того, щоб ним торпедувати і послабити значення і ролю Англії, яку ЗДА підтримують, як основу своєї політики в Европі; 2) Чи Німеччина, якій на випадок такого укладу сил треба буде відвести відповідну кількість атомової зброї, не використає і не шукатиме відплати за поділ Німеччини Совєтським Союзом і не спровокує війну, яку тоді хоч-не-хоч мусітимуть перебрати на себе ЗДА.

Це факт, що політичне положення ЗДА незвичайно ускладнилося, а дуже різке застереження ген. де Голя, що — „ми мусимо мати свої власні пляни оборони, бо не знати, де через 10 років із своєю політикою опиняться ЗДА", пролунав як вияв справжньої тривоги великого політика і стратега.

НЕЗАВИДНА ДОЛЯ

Молоді письменники, які стільки шуму наробили в СССР і поза ним, знов були предметом нападів із сторони партійних лідерів на останньому (червневому) пленумі Центрального Комітету КПСС.

Між молодими письменниками були також і письменники України. Про одного з них, Віктора Некрасова (він член Спілки письменників України) „Радянська Україна з 20-го червня цього року писала, що „бюро партійної організації київських письменників мало недавно тому розмову з В. Некрасовим і допомогло йому зрозуміти його ідейні викривлення".

Дуже воно делікатно сказано і не знати було б, як це розуміти, але допоміг це зрозуміти Хрущов, який у своїй промові на згаданому Пленумі ЦК КПСС сказав:

„А ось письменник Віктор Некрасов, якого я особисто не знаю, хоч і є членом партії, втратив дорогоцінні якості комуніста, почуття партійности . . . Мене дивує в Некрасові інше — він настільки загруз у своїх ідейних помилках, так переродився, що не визнає того, що вимагає партія. А що це значить? Це значить йти врозріз з лінією партії . . . Партія повинна звільнятися від таких людей, які свою помилкову особисту думку вважають вище від рішень партії, тобто всієї великої армії однодумців. І чим раніше партія звільниться від таких людей, тим краще . . ."

Що це означає для В. Некрасова — сумніву бути не може. Його з партії виключать, бо він своїх „помилок" не признав і не засудив їх, а яка його доля буде після виключення з партії, можна догадуватись. Хоч він є в тому доброму положенні, що не живе із письменницького хліба як інші письменники, бо він за фахом архітект.

Ще добре „трудящі" не обговорили підсумків червневого пленуму ЦК КПСС, а вже в Києві, в днях 1-2 липня ц. р. відбувся пленум ЦК компартії України, присвячений ідеологічним справам. Доповідь про них виголосив Скаба, секретар ЦК КПУ, такий собі український Ільїчов. І він у своїй доповіді знов вдарив по письменниках:

„З висоти тих вимог („соціялістичного реалізму — абв.) партія каже категоричне ні всьому тому, що плентається обабіч генеральної магістралі розвитку літератури і мистецтва, гнівно засуджує тих діячів від мистецтва і літератури, які нездатні бачити в житті породження комуністичного, вбачають свою місію не в утвердженні краси праці а копирсаються на задвірках і черпають своє надхнення у помийницях" („Радянська Україна" з 2-го липня 1963 року). Та ж сама газета в тому числі помістила і звіт із дебат над доповіддю Скаби. Відомий партійний підлабузник і громило своїх товаришів по перу А. Малишко, сказав у дебатах таке:

„(Промовець говорить) що українські майстри поезії, прози і драматургії, написали немало творів, які здобули всенародне визнання. Але в нас, каже тов. Малишко, ще зустрічаються письменники, зокрема з молодих, які отруєні абстракціоністичним вірусом. Та нам з ними не подорозі, бо формалізм і абстракціонізм в мистецтві то вигадка затлівших, ледарюватих, нестійких людей".

Значить, все таки є далі такі письменники в Україні, з якими Малишкові не подорозі. А Малишковий вислав означає, що їх далі будуть ламати.

І письменники мають свою долю. Незавидна вона! (абв.)

Мистецтво життя

Є в німецькій мові такий вислів „мистецтво життя" (ді Кунст дес Лєбенс), а вживають його німці для означення розв'язки нераз заплутаних життьових проблем, з яких — здавалось би — нема виходу. Майстрами у розв'язуванні таких проблем є жиди, а знаємо про це ще з наших „старокраєвих" часів. От для прикладу: жидівська релігія забороняла відбувати подорож у суботу, за виїмком подорожі по воді, мабуть з цієї причини, що в давнині подорож по морю тривала довго і перервати її було неможливо. І наші правовірні галицькі жиди придержувалися цього закону. Але бизнес, чи як у нас казали „ґешефт", вимагав нераз подорожі і в суботу, так треба було якось закон обійти, щоби оминути гріха, а тому подорожні клали під сидження у поїзді чи у возі пляшку з водою і їхали — „на воді". Хоч часи міняються, але звичаїв не треба міняти, тільки треба вміти примінювати їх до життя, а це дуже потрібне у житті людини. А от маленький приклад такого уміння:

Світової слави пяніст Артур Рубінштайн, колишній російський, згодом польський, а тепер американський громадянин — по національності жид — заприсягнув по другій світовій війні, що його нога не стане на німецькій території, у відплату за переслідування жидів німцями в часі панування Гітлера. Тепер часи змінилися і треба якось з цієї заплутаної справи вийти, не зломивши даного слова, бо це рід чести. Але нащо ж є мистецтво життя? З кожної ситуації можна знайти вихід, тільки треба його підшукати. У голляндськім містечку Неймеґен, близько німецької границі імпресарій підшукав залю, замовив берлінську симфонічну оркестру, розреклямував концерт у Західній Німеччині і музикальний німецький нарід узброєний у заграничні пашпорти, потягнув шнурком на концерт Рубінштайна до голляндського містечка Неймеґен. Може хто закинути мистцеві, що зломив слово? — ні! Можуть німці нарікати, що мистець бойкотує їх за старі гріхи? — ні! Словом усе в порядку. От це і є мистецтво життя!

О. З.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

У справі Молодих мистців

У своєму дописі до „Свободи" за 13-го червня цього року п. з. „Майбутнє не знає милосердя" п. Богдан Бойчук, поет Нюйоркської Групи, закинув мені, наче б то я не підійшов глибше до проблеми Молодих мистців, бо поставив твердження в журналі „Фенікс" ч. 11, що Група Молодих Мистців перестала існувати і виставляти . . . Насправді воно так не було. Мета моєї статті була зовсім інша. Сам заголовок був поставлений не у формі твердження, але запитання, хоч ніби не мав питальної частки „чи". Склавши статтю до „Феніксу", я назвав її „Минулому немає вороття?" Я навмисне пропустив слово „чи", щоб таким контроверсійним запитом спонукати Молодих до дії. Редакція „Феніксу" пропустила цей знак запитання. Стаття появилася після довшого часу і не було змоги спростувати помилки. Розуміється, п. Бойчук хибно зрозумів мою статтю, бо я не керувався бажанням обвинувачення якогось „чорного духа". Я хотів ствердити об'єктивно фактичний стан і вказати Молодим, що пройдений шлях є для них дорібком, якого не слід покидати організованій групі.

Після появи статті мені довелося почути слова признання від Молодих мистців. Це був найкращий знак, що все таки моя стаття не була пустословною, бо стала предметом дискусії серед Молодих і викликала в них спонуку до дії. Пан Бойчук хоче заперечити потребу організованого гурта, вказуючи на поетів своєї групи, як ідеальний зв'язок творців, які обходяться без „колективної психози" організації. Він запитує, чи „малярі не можуть виставляти, де бажають?" (адже поети друкують, де хочуть!). Ні, друже, малярі не все можуть! Не раз і гроші не поможуть! Там, де організація має змогу добитися до вистави, не все може добитися до індивідуальної вистави поодинокий мистець, коли він не є загально відомим американським мистцем. Візьмім, наприклад, музеї чи ґалерії музеального типу. Скільки наших мистців мало змогу влаштувати свою індивідуальну виставу в музеях? Одиниці. Організація має безперечно в тому відношенні більше виглядів на успіх. Ми можемо не доцінювати вартости нашого організованого гурта, але чужинець, якому згадати, що українська спільнота в Америці начисляє сотню українських мистців, є помітно вражений цим числом. Про це я мав нагоду переконатися багато разів у розмові з чужинцями на виставах. Від нас лише залежить, як ця організація справді виглядатиме, коли спільно треба станути перед світом. Кожний мистець може шукати своїх доріг окремо, але приналежність до свого гурта повинна бути честю для нього, а не обидою чи невигодою, бо тоді на ніщо здалися запевнення про „глибший зв'язок", який єднає без дисципліни якусь групу. Моя стаття „Минулому немає вороття?" кінчалася одним реченням, у якому є вся логіка: „Я все таки вірю, що Молоді мистці Ню Йорку ще не сказали свого останнього слова". Тож не можна думати, що я своєю статтею бажав відспівати „вічную пам'ять" групі Молодих мистців. Я вповні погоджуюся з іншими його думками про внутрішні причини застою серед Молодих. Що для завершення минулого організованого життя Молодих і нової творчости потрібно самоаналізи і переоцінки — це зовсім слушна порада поета Бойчука.

Р. Начовський

Антін Рудницький

ВАСИЛЬ БАРВІНСЬКИЙ

(* 20-го лютого 1888 р. — † 9-го червня 1963 р.)

(1)

Коли в липні минулого року автор цих рядків у статті „Відходять у вічність будівничі нашої музики" писав про померлих недовго перед тим композиторів Миколу Фоменка, Пилипа Козицького й Михайла Вериківського, то ані він, ані ніхто інший не міг передбачити, що рівно один рік після появи цієї статті в „Свободі" — 7-го липня 1962 року — прийдеться писати статтю, яка могла б мати такий самий заголовок, як ця попередня, з-перед року. Хто міг передбачити, що відійде у вічність ще один будівничий нашої музики, для розвитку української музики взагалі, а сучасної зокрема, ще більш заслужений, ще важливіший, як названі вище — Василь Барвінський.

Як завжди в таких випадках, вістка в часописах про його смерть була повною несподіванкою, особливо для всіх тих, що, як автор цих рядків, знали його близько, дружили і співпрацювали з ним протягом понад 20-ти літ перед вибухом останньої світової війни. Факт, що помер він на 75-му році життя, не зменшував почуття цієї несподіванки: якось трудно повірити, що вже не можна буде зустрітися з Василем Барвінським, чи хоч обмінятися з ним листами...

Трудно також повірити, що важкі удари і злидні, яких він зазнав від часу другої окупації Львова совєтською владою, уся трагедія, яку йому прийшлося перенести, майже не зменшилися навіть в останніх роках його чиття.

Негайно після повороту до Львова з Праги, Барвінський, тоді одинокий український професійний музика з закінченими в цій же Празі музичними студіями, став директором Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові, на місце Станислава Людкевича, що перебував тоді в австрійській армії, чи точніше в російському полоні. На цьому становищі, найвищому в умовах українського музичного життя в Західній Україні, Василь Барвінський залишився аж до вибуху другої світової війни, здобувши на протязі літ і своєї діяльности як директор, педагог та, передусім, як композитор, пошану всього українського суспільства, як теж і польських музичних кіл. Під час німецької окупації його іменували були директором державної Консерваторії, яку створено, злучивши існуючу до того часу Консерваторію Польського Музичного Товариства та Вищий Музичний Інститут ім. Лисенка; на цьому пості він був теж під час першої совєтської окупації. Здавалося, що це буде початком ще буйнішого розвитку музично-професійної кар'єри Барвінського; здавалося, що таке провідне становище, його авторитет та, головно, його творчий талант, в дуже скорому часі зроблять його ім'я відомим в цілій Україні, що його твори скрізь виконуватимуть й на нього посиплються ті всі „блага", якими наділюють передових композиторів в Совєтах.

Але те, що зустріло Василя Барвінського — як стільки інших передових представників української культури перед ним — було справжньою примарою: його арештували, обвинувачуючи в шпигунстві в користь німців й засудили на десять років заслання...

Як Василь Барвінський, ніжний своїм виглядом і здоров'ям й дуже чутливої вдачі, міг пережити тих десять літ мук, знущань, найважчої фізичної праці, розлуки з дружиною й дітьми та неможливости займатися музикою, це страхіття, про яке ніхто з тих, що його знали, не хотіли й думати. Тому вістки, які дійшли сюди перед кількома роками, що по повороті з заслання до Львова він цілком зламаний фізично й духово, нікого не здивували; дивувало те, що він взагалі залишився живим після всіх своїх жахливих переживань і нелюдських терпінь. Були вістки, що він вже ледве бачить і що до всіх попередніх трагедій прийшла ще одна: втрата майже всіх своїх творів, які були в рукописах. Він почав їх наново писати — з пам'яті. Чи він зумів і встиг це зробити? Що саме і як — про це нема вісток і ледве, чи будуть. Хиба, що тепер по його смерті, совєтська влада його „реґабілітує", скинувши вину за фізичну і духову ліквідацію цієї небуденної людини на „сталінізм", чи будь-який інший вигідний ярличок. Покищо це не сталося — і прізвища Барвінського даремно шукати в будь-яких совєтських історично-музичних виданнях, чи розвідках, як і його твори ніколи ніде в Совєтах не виконуються від часу його засудження, ані не згадуються серед творів інших сучасних українських композиторів. Це торкається, очевидно, всіх існуючих книжок, розвідок чи статтей про розвиток західньоукраїнської музики, в якій, згідно з цими совєтськими джерелами, мовляв, Барвінський зовсім не існував. А наділі, власне розвиток західньоукраїнської музики без Василя Барвінського і його творчости — не до подумання.

Правда, ще перед появою Барвінського на арені українського музичного життя Львова, почав свою музичну діяльність Станислав Людкевич, який зробив перший крок в напрямі музичного професіоналізму і створив перехід між добою Лисенка та вокально-хорової музики з одного боку, і наступною добою, суто-професіональної й сутоінструментальної музики з другого. Ініціятором власне цієї доби був Василь Барвінський. Учень — по фортепіяно — знаменитого чеського педагога Вілема Курца у Львові, а потім, у Празі, Гольфельда та Вітеслава Новака в композиції, Барвінський був одним з тих нечисленних композиторів, які — як Мендельсон чи Брамс — зразу в своїх перших творах не тільки показують всі характеристичні прикмети свого таланту, але й зразу осягають зрілий рівень свого творчого розвитку. Його „Прелюди" для фортепіяна, опус 1, були доказом цього. В них вже замітно, що сила творчого таланту Барвінського була в ліриці, в ніжній щирій мелодиці і в сердечній виразовості. Він був справжнім майстром дрібної форми, в якій висловлювався найсвобідніше й найкраще.

ЧЕРГОВЕ ЦЕРКОВНЕ І НАРОДНЕ ДОСЯГНЕННЯ В ҐВЕЛФІ

Не далеко від Торонта, Онт. в Канаді, у віддалі 62 миль, находиться місто Ґвелф. Ще перед першою світовою війною осіло там кілька наших людей, які найшли працю в місцевих фабриках. Жили одинцем, розпорошені в чужому морю. Першу нашу Службу Божу відправив ще в 1918 р. в Ґвелфі о. Петро Камінецький в одній приватній хаті. Опісля настала довша перерва - застій. Не було своєї церкви, під крилами якої ґуртувалося б наше життя, церковне й народне. Змінилося це все на ліпше, коли після другої світової війни стали напливати в більшій скількості наші люди. Прибуло тоді кільканадцять наших родин. Між ними також інж., покійний вже, Михайло Кос. Першу Службу Божу відправив у Ґвелфі о. М. Р. Цурковський, який тоді приїхав із Франції й дістав душпастирську посаду в сусідньому Кичинері.

Тоді перший раз впала думка будувати свою власну церкву. Але з чим зачинати?! Не було ні грошей, ні відповідних людей. Ті що були, не вірили в те, що вони в силі спромогтися на таке велике діло. Душею всього був організатор церковного життя — світський апостол, Стефан Ярема. Роз'їздив він по місцевостях, де були скупчені наші люди. Говорив, просив, заохочував. Основано також і в Ґелфі церковний Комітет. Засідання відбувалися або в гостинній хаті п. Косів, або в підвалі місцевої кат. англійської церкви, парох якої Всч. о. Рейлі дуже прихильно відносився до українців і до справи нашої церкви.

На одному з таких засідань, на внесок п. Люби Мармаш, сестри п. Косової, рішено в Ґвелфі будувати церкву в честь св. Покрови, бо св. Покрова, це свято нашої славної повстанської армії —УПА. Закуплено й площу в дуже гарній частині міста, над річкою, біля парку, при головному шляху, Торонто - Ґвелф.

Новозбудована церква в Ґвелфі, Онт., Канада

Пляни церкви спорядив п. інж. Є. Ґрень. Приступлено до будови підвалу, який викінчено в 1956 р. Того ж року засновано парохію Ґвелф, до якої прилучено, Актон і Бредфорд.

Торжественне Благословення Преосв. Кир Ізидора відбулося того ж самого року, 14 жовтня. Від того часу Богослуження відбувалися в цьому підвалі, а священик приїздив із Торонта. Під проводом місцевого священика і його заступників помічників В. Чигирина, Івана Лихви, В. Босчка пішла гарячкова праця, щоб будувати церкву й придбати фонди. Почалася збірка по церквах по наших професіоналістах і склепах у Торонті під проводом о. Цурковського й п. В. Бицика. І Бог благословив.

Вліті приступлено до будови церкви. Стали рости мури. А люди тішилися. Коли двигунами витягали бані, коли ці бані зависли в повітрі, зворушення люди плакали. Але фондів таки було ще обмаль. Тоді на припоручення і за Благословенням місцевого Владики Преосв. Кир Ізидора, місцевий парох із представниками церковного Комітету почали старатися про поміч у формі позички в УНС в Америці. И цю позичку в сумі 25 тисяч долярів признано. Те що нині в Ґвелфі пишається наша рідня українська церква, здячуємо Божій помочі й св. Покрові. Завдячуємо й товариству Поширення Церкви, президент якого МгрМек Дона поставився до справи нашої церкви дуже прихильно. Від того товариства дістали ми жертву 3.000 дол. Завдячуємо жертвам нашої української громади в Торонті й Ґвелфі. Жертвенній праці наших парохіян, які не щадили своїх сил і часу, щоб помагати в будові церкви.

Те, що ми побудували церкву в час великих історичних подій, — Вселенського Собору в Римі, в 70-ліття наших великих Єрархів Митрополита — Ісповідника Кир Йосифа й Опікуна Скитальців Просв. Кир Івана, в 25-ліття Священства Торонтського Владики Кир Ізидора, в 20-ліття нашої славної УПА, в 15-ліття Торонтської Епархії, завдячуємо рівнож і благородному жестові УНСоюзу, який уділюючи нам позичку в сумі 25.000 дол., дав можність докінчити будову нашої церкви — народної твердині. На цьому місці складаємо за це щиру нашу подяку, най Бог благословить!

В Томину Неділю 21-го квітня ц. р. відбулося торжественне Благословення Наріжнього Каменю, а в неділю 14-го липня відбудеться Торжество Благословення церкви св. Покрови в Ґвелфі, якого довершить Преосв. Кир Ізидор. Під час Архиєрейської Служби Божої співатиме хор „СУМУ" — „Прометей" під батутою проф. Гумініловича.

На це велике торжество підписаний парох в імені Церковного Комітету, парохіян, як рівнож у свойому власному імені має оцим честь запросити усіх Сусідів із близька й далека. Прийдіть, приїздіть і своєю ласкавою участю звеличайте наш осяг і тіштеся нашою радістю!.

о. Маріян Роман Цурковський
укр. - кат. парох

ЗВОРУШЛИВИЙ ВИСТУП

(Гол. касира УНС п. Романа Слободяна на Українській Радіопрограмі в Питсбурґу)

З нагоди побуту в Дери, Па., на тамошніх врочистостях з нагоди 60-літнього ювілею місцевого 113-го Відділу УНСоюзу, головний касир УНСоюзу п. Роман Слободян мав виступ на Українській Радіовій Програмі в Пітсбурґу, в неділю 7 липня ц. р. Мабуть уперше велика Союзова Громада українців в Західній Пенсилвенії мала нагоду й приємність послухати „живого голосу" всім тут добре знаного й заслуженого для української справи в ЗДА, зокрема для УНСоюзу, його довголітнього головного касира.

Тепло - батьківським і бадьорим голосом говорив цей союзовий сеньйор-діяч і думаю, що його промова заслуговує на те, щоб з нею познайомити найширший загал. П. Р. Слободян говорив: —

Шановний Пане Комічак: щиро дякую Вам, що дали мені нагоду привітати моїх друзів славної Пітсбурщини з нагоди 60-літнього ювілею Братства св. Івана Хрестителя, Відд. 113 УНС, який зробив на мене надзвичайно гарне враження. Гарний, модерний Український Народний Дім в Дері є гордістю не тільки цієї громади, а цілої Пітсбурщини. Такі Українські Народні Доми в Ембридж, Аліквіпа, Форд Сити і других громадах є доказом нашої сили — дають нам нагоду і можливість здержати нашу молодь, учити її української мови, пісні, українських прекрасних танків. Це і є наш вклад в американську культуру і поширення доброї слави — слави України.

Цього року відзначаємо 70-літній ювілей „Свободи", цей часопис, що вже 70 років говорить правду про Україну. Її перший редактор о. Григорій Грушка у своєму привіті з нагоди 20-літнього ювілею „Свободи" прислав привіт, в якому закликав: Думай і Ділай!

Свобода — це клич, від сімох віків гомонить по цілій Україні. Свобода — це бажання, що ним живуть українці в Америці. Свобода — цей гармонійний звук поневоленого народу скликує українських переселенців до ґурту, до громадської і культурної праці.

В перших числах „Свободи" 70 літ тому о. Грушка писав, що український нарід несе важкий хрест. Падаючи під тягарем того хреста, він говорить, „Вірую і жду воскресення мертвих. Вірю, що прийде визволення поневоленого українського народу. Вірю в те — як вірю в Бога". А дальше о. Грушка писав, — що історія нас переконає, що пролита українська кров не пішла на марно, що прийде час і всі наші муки будуть винагороджені, наша слава понесеться водами Дніпра, Дністра, Буга і Сяну, дух волі понесеться з шумом лісів карпатських, а тоді — старий Київ облечеться в давню славу — а преподобний Нестор встане зо свого гробу і допише останню сторінку своєї історії: І нині Україна Свобідна!

Своєю працею — в церкві, школі і в своїх українських установах, своїми величавими маніфестаціями ми пишемо історію України, пишемо — за словами українського історика Миколи Голубця — цю історію золотом сонця і кровію серця. Така історія, як наша слава — слава України, не вмре, не загине!

Про УНСоюз не буду сьогодні говорити, бо його 70-ліття будемо святкувати в наступному, 1964-му році.

З нагоди 13 річниці Української Радіопрограми пана Комічака складаю йому щирі ґратуляції і бажаю йому святкувати 25-літній ювілей.

Та при цій нагоді прошу усіх союзовців і громадянство взяти участь в протикомуністичній маніфестації в наступну неділю. Покажімо, що в нас є єдність і сила — а разом докажемо, що як нація маємо право до волі і незалежности.

Закінчуючи тих пару слів, хочу ще раз щиро поґратулювати українським танцюристам і співакам, що звеличали 60-літній ювілей в Дері. Ґратулюю і тим українським матерям, що гарно вишивали українські строї, що посилають своїх дітей до шкіл, що вчать своїх діточок української мови і пісні.

На признання матерям пригадується мені один епізод з життя:

Зібралися громадяни різного стану, науки, позицій і на тім зібранню зайшло питання: яке найкраще слово в світі? Наука — рек вчений, перемога — сказав стрілець, хліб — сказав голоден. Аж тут з кутка обізвалась сирітка, 13-літній хлопчик: найкраще слово мама, — сказав він і всі з ним погодились.

Наприкінці своєї промови п. Р. Слободян звернувся зі закликом до тутешніх українців і союзовців, зокрема до українського жіноцтва, взяти масову участь в маніфестації „Тижня Поневолених Націй", яка відбудеться в неділю 14 липня в Кеннівуд Парку.

Слід згадати, що на вступі представив перед мікрофоном УРПрограми головного касира УНСоюзу — головний радний УНСоюзу п. Андрій Джула з Ембриджу, який просто з радіової студії п. Комічака повіз гостя на летовище біля Питсбургу.

На цій радіовій програмі окрім п. Романа Слободяна виступали ще деякі відомі громадські діячі Питсбурщини, закликаючи своїх земляків прибути чисельно на Маніфестацію Поневолених Націй, а саме: п. Михайло Скрабут, гол. контрольор УРСоюзу (Ембридж), звертався до членів УРСоюзу в Питсбурщині; п. Михайло Майнош (Питсбург), окружний голова Відділів СУК „Провидіння"; п. Петро Деркач, міський радний в Мікізракс і п. Андрій Джула, який теж апелював до членства УНСоюзу включитися до згаданої акції.

Зі словами глибокого признання і пошани дякував під кінець своєї програми п. Михайло Комічак гол. касирові УНСоюзу, який потрудився, щоб на хвилях етеру привітати від імени Головного Уряду УНСоюзу та газети „Свобода" тисячі українців західної Пенсилвенії.

О. М.

Знаменна подія в Школі Українознавства у Дітройті-Схід

Про цю подію згадує директор школи, д-р Б. Лончина на сторінках „Вюлетеню Батьківського Комітету Школи Українознавства" за місяць червень:

„У нашій школі відбулася свого роду історична подія, перший іспит зрілости з українознавства; він відбувся 25 травня (письмовий) та 1-го червня (усний) і до нього приступили три абсольвенти 11-ої кляси: Ольга Ворик, Олег Дуб і Марія Лончина.

д-р А. Заплітний

Предсідником іспиту іменувала Шкільна Рада УККА попереднього директора нашої школи д-ра Мирона Дольницького. Членами іспитової комісії були професори: Надія Розмай-Веретенченко (мова і література), Корній Ніщеменко (історія і географія), Едвард Козак (мистецтво) та д-р Богдан Лончина (загальний огляд культури).

Була справді зворушлива хвилина, коли предсідник від-

Марія Лончина

Олег Дуб

Ольга Ворик

крив молитвою усний іспит. Було приємно прислухуватись до відповідей кандидатів, може відповіді не були надто блискучі, та все таки ми мали доказ того, що наша праця не пішла намарне. І — нова урочиста хвилина, коли після клясифікаційної конференції, предсідник проголошував кандидатам висліди іспиту (один визначний, два дуже добрі), та закрив його молитвою. Можна сміло сказати, що такі хвилини неповторні. Наші серця наповнилися радістю: це ж бо перше українське національне жниво у Дітройті!"

Закінчення шкільного року у Школі Українознавства в суботу, 15-го червня мало святковий характер. У великій авдиторії публічної школи ім. Коперника зібралися всі учні, їх батьки та запрошені гості.

Кількадесять учнів занимають місця на сцені; це ті, що відзначилися в науці, або ті, що перемогли у конкурсі з читання, влаштованому 25 травня і 1 червня.

Прощальне слово до молоді виголосив директор школи д-р Б. Лончина. Його доповіді у формі казки діти прислухувались із запертим віддихом.

Прощальне слово до абсольвентів 11-ої кляси виголосила М. Кравс, учениця 10-ої кляси. Від імени абсольвентів відповідала О. Ворик.

Представник Батьківського Комітету подякував директорові і вчителям за працю. Батьки, посилаючи дітей до Школи Українознавства, дають цим добрий вияв своєї солідарности з Батьківщиною. Вона, хоч поневолена, але геройчно ставить опір насильній русифікації української молоді в підсовєтських школах.

Накінець була роздача нагород для найкращих учнів. Інж. Турянський, заступник голови, роздав кільканадцять томів творів Лесі Українки і Історії України Д. Дорошенка, уфундовані Батьківським Комітетом. Д-р А. Заплітний, почесний голова Рідної Школи, роздав по-мистецьки виконані інженерами Нагановим і Черняком грамоти для переможців із конкурсу читання української прози.

В шкільному році 1962-63 закінчили навчання 329 учнів. Це число є на 44 більше, як попереднього року. Навчання відбувалося в 11-ти великих клясах публічної школи і у двох додаткових клясах для дітей англомовних батьків. Навчало 16 учителів.

Наша школа закінчила вже 13-ий рік навчання. Це найстарша й найбільша Школа Українознавства на терені великого Дітройту. Першим її директором був пок. проф. Павлусевич. Після його смерти багато років школа була під проводом проф. д-ра Мирона Дольницького. Теперішнім директором є д-р Богдан Лончина.

Важливу ролю відограло товариство „Рідна Школа". Його головне завдання — помагати морально й матеріяльно Школі Українознавства. В тому напрямі „Рідна Школа" багато зробила. Школа Українознавства з кожним роком приєднує щораз то більше молоді і вдосконалюються її методи навчання. Громадянство переконалося, що без Школи Українознавства загрозливого процесу денаціоналізації молоді не можна ніяк припинити.

Свій успіх у боротьбі за душу української дитини „Рідна Школа" завдячує невтомному трудівникові та ентузіястові рідношкільного руху д-рові А. Заплітному. В доказ пошани за корисну працю, загальні збори обрали його почесним головою Т-ва „Рідна Школа".

Черговим нашим завданням — це наладнання співпраці та координації діяльности з іншими українознавчими, як теж англомовними парафіяльними школами на терені нашого міста. Це важливе питання вимагає окремого обговорення.

О. Сливинський

● В Палатній Підкомісії Видатків конгресмен Джордж Г. Мегон сказав, що в найближчих 10-15-ох роках в обороні ЗДА поважну ролю гратимуть пілотні бомбовики, і тому Конгрес і уряд повинні не відкидати програми бомбовиків РС-70, бо вони ще будуть потрібні.

Загальні Збори Української Громади у Філядельфії

Загальні Збори Української Громади при 23-ій і Бравн вул. відбулися 3-го і 10-го лютого у великій залі Громадянського Клюбу під проводом п. Р. Савчака як Предсідника.

3-го лютого подано звіти: голова Громади В. Теґанич, фінансовий рефер. П. Бакай, рекордовий секретар Еміль Кульчицький, за Контрольну Комісію мґр. Т. Кульчицький та поодинокі дириктори: Козанівський, Івасів, д-р Скальчук, Матковський, Курилак, Захарчук, та інж. Б. Кульчицький. Зі звітів сміло можна було ствердити що ощадність господарки громади була виявлена $9.000 чистого приходу. До великого успіху української громади треба зачислити зорганізовання постійного українського театру при громаді під проводом всім знаного та заслуженого артиста режисера Володимира Шашарівського.

Після дискусії над звітами на внесок мґр. Теофіла Кульчицького одноголосно уділено абсолюторію уступаючій управі.

10-го лютого в день голосування предсідник загальних зборів Роман Савчак повідомив приявних членів, що Ісповідник Митрополит Кир Йосиф Сліпий є на волі і знаходиться в Ватикані. Приявні спонтанно повставали з місць і відспівали многая літа Дорогому Владиці. Після додаткової дискусії над звітами відбулося голосування і у висліді виборів управу української громади вибрано в складі

голова — Василь Титанич, містоголова — Дмитро Матківський, рекордовий секретар — інж. Богдан Кульчицький, фінансовий секретар — Осип Бакай, касир — Микола Пришляк.

Контрольна Комісія: мґр. Теофіл Кульчицький, Роман Савчак, мґр. Ярослав Петрів.

Директори: Еміль Кульчицький, Богдан Казанівський, інж. Роман Кравців, д-р Іван Скальчук, Мирослав Івасів, Іван Волощук, Іван Олійник.

На внесок мґр. Р. Дякова Загальні Збори оплесками висловили свою подяку довголітньому рекордовому секретареві нотареві Емілю Кульчицькому за його солідну і жертвенну працю протягом довгих років для української громади.

На закінчення Загальних Зборів члени Юного СУМА дільниці 24-ої виступили із програмою: Оркестра Юного СУМА під проводом пана П. Пруса, танцювальна група під проводом пана А. Солинса та деклямації найменших сумівок були щиро нагороджені оплесками членів громади, а спеціяльно деклямація маленької сумівки Захарчук.

В. К.

Атомова атака на ЗДА не знищить цієї країни, — твердить Піттман

Вашингтон. — Асистент секретаря оборони Стюарт Л. Піттман, зізнаючи в Палатній Підкомісії Збройних Сил, заявив як голова Крайової Цивільної Оборони, що нуклеарна ворожа атака на ЗДА не створить із цієї країни пустині та не знищить нас економічно так, щоб унеможливити всяку відбудову. На думку Піттмана не буде затруєна радіяцією рільнича продукція і не будуть знищені, як дехто думає, залізничні та інші комунікаційні засоби. Тому то, розумував асистент секретаря оборони, Конгрес повинен признати, запропоновані урядом, витрати на побудову сховищ проти радіяції. Піттман є останнім свідком в цій справі, він має докінчити свої зізнання 11-го липня. Уряд домагається на Цивільну Оборону дол. 175 мільйонів, головним чином на побудову протирадіяційних сховищ. Піттман домагався також, щоб Конгрес окремим законом дозволив Цивільній Обороні діяти також у випадку стихійних нещасть: повеней, гураґанів, пожеж, землетрусів. Він признав, що атомова ворожа атака сильно знищила б цю країну, але не так, щоб не можна було її відбудувати після того, як збройні сили ЗДА знищили б ворога у відплатній акції.

● Провідник італійських комуністів Пальміро Толіятті почав знову атакувати дуже гостро очолюваний прем'єром Джованні Леоне уряд парляментарної меншости. Виступаючи в парляменті, Толіятті заявив, що здійснювана прем'єром Леоне програма не відповідає цілком бажанню й вимогам широких виборчих мас. На думку Толіятті влада мусить перейти в руки лівих партій.

ПАМ'ЯТІ СВЯЩЕНИКА-ПАТРІОТА

В Сучаві 3-го лютого 1963 року, після короткої недуги, відійшов у вічність бл. пам'яті о. протоієрей Петро Дарійчук, народжений 1880 р. в селі Добринівцях Черновецького повіту на Буковині. Похорон відбувся дуже величаво, при участі Єпископа із Фалтичин, 25 священиків та благочинного Григорискула Івана. Середню освіту і університет закінчив Покійний у Чернівцях. Ціле своє життя працював на Буковині, а 12 років жив на пенсії. Як український патріот брав живу участь в розбудові українського життя на Буковині. Учив дітей української мови, коли влада чужа забороняла. Хоч покійний зазнав за свій патріотизм переслідувань, він дальше працював неупинно для свойого поневоленого народу. Як душпастир, він себе цілого віддав свойому народові, якому хотів „неба прихилити". Дуже багато енергії та любови положив, щоб зберегти українську мову. Через це, він користувався загальною пошаною та симпатією не лише серед своїх, але також серед чужинців, де йому з ними приходилося жити та працювати. Його щире і любляче серце перестало битися, лікарські старання не могли допомогти. Він покинув своїх і чужих, які його любили через його приятельське та призне відношення до всіх, а тепер жалують, що стратили ту милу постать о. Петра.

Ще молодим студентом Богословія й філософії брав він участь в академичнім товаристві „Православна Академія", де мав реферат на історичні та філософічні теми. Оженився з панною Катрусею Димітрявич-Бриндзан, він став параф. адміністратором у 1909 р. у Чорторії. У першій світ. війні був військовим капеляном а 1920 р. перейшов, як парох, до громади Кадобівців, де він працював до 1944 р. коли-то червоні зайняли Буковину, а о. Петра Забрали до Румунії, де він у місті Патулеле Олтинія, був душпастирем до 1950 р. В тому році переходить на емеритуру і живе у Сучаві, де все таки працює дальше, як священик. Він був блискучим проповідником, прекрасним літургом, довший час працював при благочиннім д-р Богатирцеві, як протоієрейський асистент. Це був високо-освічений богослов і філософ, свідомий патріот та укр. діяч, який не раз виступав під час румунської окупації у повітовій раді в Чернівцях і боровся за українську мову для українських дітей. Хоч не раз терпів, він ніколи не каявся, а всюди, де міг боровся за права свого народу на Буковині.

Блаженної пам'яті о. протоієрей Петро ціле своє життя працював для одної ідеї і горів і страждав для неї для визволення поневоленої своєї многострадальної Батьківщини. Дуже тяжко було йому переживати, те, коли червона Москва насильно знищила незалежність Української Держави. На Буковині, всі українські організації та середовища знали та високо цінили й шанували покійника.

Коротко сказати, покійний був довголітним працівником, на ниві Христовій, на ниві національній, просвітній та культурній. Неумолима смерть забрала його з-посеред нас. Він осиротив дружину, три дочки, двох зятів і трьох внучаток.

Вічна Йому пам'ять!

о. О. Іванюк

Особистий заклик

Від 1 до 11 серпня 1963 р., відбудеться чергове Світове Скавтське Джемборі в Греції в місцевості Маратон, біля Атен. Нашу поневолену Україну репрезентуватиме Український Пласт, як самостійний міжнародний чинник і цього завдання ніяка інша організація виконати не може. На те потрібно 200 спонзорів, а властиво меценатів, які могли б дати пожертву не менше як по дол. 50.00, а ще краще буде, коли кожний меценат дасть один тиждень свого заробітку.

Вірю в добру волю наших громадян, вірю, що їм добро нашої Батьківщини — України лежить на серці. Наша молодь на Рідних Землях нині під червоними москалями загнана до Комсомолу і не має фізичної сили опертися червоному окупантові.

Ми, українські сини і доні, вигнані з рідної Батьківщини на чужину, маємо моральний обов'язок доложити всіх старань, щоб Україна на Світовому Джемборі 1963 р., в Греції була гідно зарепрезентована.

Ми не маємо державних банків, щоб покрили видатки українських пластунів, одначе ми маємо свої горячі серця і любов до нашої Батьківщини — України.

Цією дорогою пересилаю 100.00 дол. (сто долярів) на фонд Українського Пласту, а властиво на покриття коштів участи в Джемборі, які виходять поза спроможності Українського Пласту.

Рівночасно звертаюся з горячим закликом до нашого жертвенного Громадянства, хто буде слідуючим і останнім 200 жертводавцем — спонзором висилки наших Пластунів на Джемборі до Греції.

Григорій Яремчук

P.S.: Чеки, грошові перекази виставляти на: Plast, Inc. і пересилати на адресу: Daria Francken, 137-34 Mulberry Avenue, Flushing 55, N.Y.

Зі спорту

„Україна", Монтреал — Торонто Сити 4:1

Монтреал, 30 червня. — „Україна" виграла заслужено високо чергові мистецькі змагання з Торонто Сити Клюбом, який тепер займає останнє місце в Східній Канадійській Професійній Футбольній Лізі. Троє воріт для „України" здобув знаменитий напасник Ресквін, який цим осягом перейняв першість в табелі стрільців Ліґи. Четверті і останні ворота змагань здобув Станкович з подачі „Копи" (Ноги).

В табелі стрільців Ліґи веде Ресквін з 11 воротами, а за ним слідують: Сметгирст (Гамилтон) — 9, Пітерсон („Італія") — 8, Медстері („Італія") — 6, Піотті („Італія") — 6, Корі („Канталія") — 6, Бертолін („Італія") — 5, Морґан (Торонто Сити) — 5.

Стан показника Сх. Канадійської Проф. Футбольної Ліґи з 3 липня:

	Точки	Вор.
„Італія" — Т.	22: 2	40:11
„Рома" — Т.	13: 9	14:13
Гамилтон Ст.	11:11	18:22
„Канталія" — М.	10:14	25:29
„Україна" — М.	9:15	21:33
Торонто Сити	5:19	13:30

Футбольні першенства Совєтського Союзу

В 16-их з черги грах за першість А кляси СССР занотовано наступні висліди змагань українських дружин: Динамо, Київ — Торпедо, Кутаїсі 1:1; Шахтар, Донецьк — Арарат 1:0; СКА Ростов — Авангард, Харків 7:1. В показнику цієї першої підгрупи А кляси веде московське Динамо, яке програло сенсаційно свою гру 16-ої рунди з Динамом з Мінська 0:2. Це була перша програна москалів у цьому сезоні.

Ом. Твардовський

Новий провід Футбольного Союзу ЗДА

При кінці минулого тижня відбулися в Ню Йорку річні загальні збори Футбольного Союзу ЗДА, який саме святкував 50-ліття свого існування. На цих зборах вибрано нову управу Союзу в наступному складі: Джордж Фішвік (Шикаґо) —президент, Френклін Вудс (Сан Франсіско) — перший заст. президента, Роберт Ґулкер (Ст. Луїс) — другий заст. президента, Ервін Сінґел (Ню Йорк) — третій заст. президента, Джозеф Берискіл (Ню Йорк) — секретар і Вілсон Гобсон (Філядельфія) — скарбник.

Міжнародна Футбольна Ліґа

Минулої середи в Шикаґо і в четвер в Ню Йорку почалися розгривки другої групи М. Ф. Ліґи. В цих трьох грах, як і в змаганнях в неділю 7 липня в Ню Йорку, занотовано дуже низькі висліди, бо в чотирьох зустрічах стрілено всього 4 ворота.

Уйпешт, Мадярщина — Ґурнік, Польща 1:0;

Гальсінґбор., Швеція — Динамо, Юґославія 1:1;

Вінер С.К., Австрія — Валядолід, Еспанія 1:0;

Беленензес, Портуґалія — Ґурнік, Польща 0:0.

Нерішена шведів зі сильними юґославами була несподіванкою перших гор. Динамівці мали значну перевагу в полі, але не доходили до стрілів із шістнадцятки через притомну оборону шведів, та по части через брак рішучости в підворітних ситуаціях. Ворота до шведів впали з карного, тоді коли шведи здобули ворота противника з гарної акції.

Віденці зуміли опанувати зустріч зі швидкими еспанцями, але важко ще їх належно оцінити по цій грі зіграних австрійців з індивідуалістами Валядоліду. Австрійці робили враження надто повільних, головно в лінії нападу.

Найкращими змаганнями був двобій портуґальців з поляками. Дуже добрій дружині портуґальців з талановитими напасниками з Бразилії зуміли протиставитися швидкі і працьовиті поляки, які навіть мали перевагу в першій півгрі. В Ґурніку спеціяльно подобалися дефензивні лінії, які гостро, а при цьому чисто, інтервеніювали в кожній акції наступів противників. Дефензиву поляків можна вважати найкращою в другій групі Ліґи.

Показник другої групи М. Ф. Ліґи

(Стан з 8 липня 1963)

Уйпешт	2:0	1:0
Вінер С. К.	2:0	1:0
Беленензес	1:1	0:0
Динамо	1:1	1:1
Гальсінґборґ	1:1	1:1
Ґурнік	1:3	0:1
Валядолід	0:2	0:1

Календарець гор М. Ф. Ліґи

Ню Йорк, Рандалс Айленд стадіон, в неділю, 14 липня 1963 р. о год. 2:15 Динамо, Юґославія — Беленензес, Портуґалія, та о год 4:00 Вінер С. К., Австрія — Уйпешт, Мадярщина.

Чікопі, Масс. в неділю, 14 липня 1963, о год. 3:00 Ґурнік, Польща — Валядолід, Еспанія.

Ню Йорк, Рандалс Айленд стадіон, в середу, 17 липня 1963 о год. 7:30 Динамо, Югославія — Вінер С. К. Австрія, о год. 9:15 Уйпешт, Мадярщина — Валядолід, Еспанія.

Шикаґо, Солджерс Філд, в середу, 17 липня 1963 о год. 8:00 Ґурнік, Польща — Гальсінґборґ, Швеція.

Американець переміг у Вімбледоні

Закінчені минулої неділі традиційні першенства тенісу у Вімбледові в Англії принесли перемогу в поодиноких грах чоловіків американцеві Чак Мек Кінлі. В семи зустрічах турніру, включаючи фінал, молодий 22-річний американець не програв ані одного сету. Це вперше від 1955 року, коли у Вімбледоні в поодиноких грах чоловіків переміг Тоні Трабет, американський тенісист здобув першість цих відомих в цілому світі тенісових змагань. В поодиноких грах жінок американка Біллі Джін Моффіт зайняла друге місце, програючи у фіналі з австралійкою Марґаретою Сміт, яка стала чемпіоном конкуренції.

в. с.

ПОШУКУВАНІ ЗААВАНСОВАНІ РАДІО-СПЕЦІЯЛІСТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІДДІЛУ ГОЛОСУ АМЕРИКИ.

Праця у Вашинґтоні, Д. К. Кандидати мусять мати мінімум три роки безперервного досвіду у плянуванні, писанні і редаґуванні аналіз новинок, скрипт статтей, артикулів або документарних статтей і т. д. українською мовою для передавання за границю або публікування.

В цей досвід мусить бути включений також нагляд над персоналом письменників і редакторів. Подання на працю можуть зголошувати особи з цими усіми кваліфікаціями, що знають українську мову, як свою рідну. Мусять бути громадянами ЗДА. Платня від $9.475 до $11.150 на рік плюс інші бенефіти, залежно від досвіду і здібности аплікайта і висліду іспиту.

За дальшими інформаціями і формулярами аплікацій пишіть до:

Mr. Horace R. Holmes,
Employment Officer, Personnel Division, U. S. Information Agency, Room 749,
1776 Pennsylvania Avenue, N. W.,
Washington 25, D. C.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 14-го ЛИПНЯ 1963 р.:

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва „Українська Січ", 182 Відд., о год. 2-ій по пол. в залі Укр. Правос. Церкви при 45-47 Говп Аве., Пассаік, Н. Дж. Проситься прибути і відібрати дивіденду. — Управа.

AMBRIDGE, Pa. Піврічні збори Б-ва св. о. Николая, Відд. 276 о год. 1-ій по пол. Буде звіт Управи за останніх 6 місяців. Проситься членів прибути на час, тому що автобус, яким члени ідуть до Кеневуд Парку відходить з Ambridge о год. 3-ій по пол. точно. — С. Іваницький, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва Любов 45 Відд. о год. 12:00 до 1:30 в Домі Т-ва Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin St. Проситься членів вирівняти свої вкладки. М. Сеник, секр.

ГЕПСТЕД, Н. Й. Піврічні збори Т-ва Запорозька Січ 327 Відд. о год. 7-ій веч. в церковній залі при Фронт вул. На порядку нарад звіти з піврічної діяльности Управи Відділу. — А. Копистянський, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Управа Б-ва св. І. Хрестителя 292 Відд. повідомляє своїх членів, що в місяці липні і серпні не буде місячних зборів. Проситься членів, щоб прийшли відібрати свої дивіденди від фінан. секретаря. — В. Терлецький, гол., О. Рудницький, секр.

Посмертні згадки

АННА ВОЛЯК, довголітня членкиня С-ва Рожд. Пресв. Богородиці 36 Відд. УНСоюзу в Рочестер, Н. Й. померла в Старечому домі по довгій недузі, дня 24-го червня 1963 р. на 71-му році життя. Народилася Покійна в с. Данильче, пов. Рогатин, Зах. Україна. До Америки приїхала молодою дівчиною, тут одружилася і виховала 3 синів і 2 дочки. До Союзу і С-ва вступила 1920 року і була надзирательною хворих членкинь 32 роки. Сповняла точно свої обов'язки і була жертвенною на церковні і народні цілі. Належала Покійна до Сестрицтва, Церковного Комітету, Союзу Українок, Золотого Хреста і інших організацій. Покійна полишила у великому смутку синів: Іван Чалого, Петра і невістки, дочки Анастазію і Катерину, 6 внуків і 1 правнучку. Похорон відбувся 28-го червня 1963 р. з похоронного заведення до Католицької Церкви св. Иосафата при участи 2 священиків, Синів, Дочки, Родини, Членів Сестрицтва, Золотого Хреста, Союзу Українок і інших організацій та Знайомих. По церковній відправі тіло Покійної відпроваджено на цвинтар Holy Sepulchre. Вічна Їй Пам'ять.

А. Гунька, секр.

ЙОСИФ ДЕМКОВИЧ, довголітній член Т-ва ім. Т. Шевченка 176 Відд. УНСоюзу в Шикаґо, Ілл. помер 15-го червня 1963 р. на 74 році життя. Покійний походив з с. Добра, пов. Сянік, Зах. Україна. Залишив в смутку дружину Катерину, доньки замужні Йозефина Ґарґели, Марію Турай, Дороту Турай, Дзиди Нісевич, Ліліян Свік та 8 внуків і 2 правнуки. Покійний був не тільки зразковим членом 176 Відд. і виконував довгі роки на сцені у Театральному Гуртку різні ролі, за що члени Відділу будуть довго Його пам'ятати (Buffalo Joe). Тіло Покійного відпроваджено з Правосл. Церкви св. ап. Петра і Павла на цвинтар (Mount Hope) при участі Рідні, Знайомих, Парохіян та Членів Відділу. Вічна Йому Пам'ять.

І. Воробель, секр.

Тарзан, 5063. Втечу викрили!

Врадувані втікачі вилізли на тверду землю, але тільки на те, щоб їхні настрої були зломані пригніченим криком Пола Фінча.

Кожний заворушився внаслідок алярму, і щораз більше видко було, як жахливі ящіркові люди наступали вперед на своїх слизьких верхівцях... Цим разом на те, щоб знищити!